

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCOVENEK

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica štey. 6,

Pogajanja v Godesbergu razbita Češkoslovaška mobilizira

Češkoslovaška vojska znova zasedla Sudete

Cheb, 23. septembra. KTS Načelnik češkoslovaškega generalnega štaba, je gen. Krejčí, včera popoldne ukazal, da se vse razpoložljive čete iz drugih mest pošljejo v kraje, ki so naseljeni s sudetskimi Nemci. Povelje generala Krejčíja pravi, da se čete razmestijo tako, da nobena vas ne bo ostala brez vojaške posadke.

Ze okoli 16. ure včera popoldne so začele prihajati vojaške čete z oklopnimi avtomobili v glavne sudetske nemške kraje, kjer so organizacije sudetsko-nemške stranke že organizirale začasno policijo in kjer so se oddelki češkoslovaške državne policije prostovoljno umaknili.

V vseh teh nemških krajih je vladalo že največje veselje. Po vseh hišah so bile izobešene zastave s kljukastim križem. V tem veseljem razpoloženju pa so se nenadoma pojavili češkoslovaški oklopni avtomobili.

Poročajo, da se češkoslovaške čete pomikajo proti Chebu in sicer pospešeno, ker so prejele povelje, da morajo še pred zoro zasedati Františkovice, Lazni in Asch. V Chebu so na vest, da se bližajo češkoslovaške čete, prebivalci zmedeno začeli snemati nemške zastave in vse cvetje in zelenje s hiš. Češkoslovaška vojska ima namen omogočiti državljanom češkoslovaške narodnosti miren umik, ako bi bilo to potrebno.

Za češkoslovaškimi četami so se vrnili tudi orožniki. Z začasnim sudetskimi organizacijami, ki so prevzele policijsko funkcijo, so se razvili v nekaterih ulicah spopadi, ki so bili ponekod zelo ostri. Po dosedanjih podatkih je 16 mrtvih. Podrobnosti pa še niso znane, ker je telefonska zveza s Chebom prekinjena.

London, 23. septembra. AA. Posebni dopisnik »Daily Expressa« poroča iz Prage, da so vozili preteklo noč skozi češka mesta in vasi številni vlaki s češkimi četami ter kolone tovornih avtomobilov. Danes zjutraj se je ponovila ista slika. Vsi transporti teh čet gredo v smeri proti meji. Češkoslovaška vojska ima zdaj nad 900.000 vojakov pod orožjem. Preteklo noč so v mesta prihajali že tudi rezervisti, ki so dobili poziv šele predvčerajšnjim. Povsod po cestah na severovzhodni meji so postavljene barikade v mnogo večjem obsegu kot se je to zgodilo 21. maja. V največjem sudetsko-nemškem mestu Reichenbergu so prihajali ves večer novi vojaški oddelki iz Prage.

Boji s sudetsko legijo

London, 23. septembra. AA. Po informacijah iz uradnega vira so danes ob 13. začeli v Nemčiji v sudetske pokrajine vdirati organizirani oboroženi oddelki sudetskih Nemcev, pomnoženi s člani narodno socialističnih radikalnih in zaščitnih oddelkov (SA in SS). Ponekod se tem oddelkom pridružujejo tudi posamezni oboroženi sudetski Nemci, ki doslej še niso bili v prostovoljskih oddelkih. Češkoslovaška oborožena sila se napadalec upira. Po uradnih podatkih se razvijajo tu pa tam boji, dozda še manjšega obsega, sudetski Nemci pa trde, da se je njihovim prostovoljcem posrečilo zavzeti več krajev in okrajev. Sudetski Nemci tudi trde, da za prostovoljce pridirajo tudi redne nemške čete.

Godesberg, 23. septembra. c. Tudi v Godesbergu so se razširile vesti, češ da so nemške čete že vkorakale v sudetsko ozemlje, oziroma da je prišlo do spopadov z redno nemško vojsko. Toda te vesti so se kasneje izkazale za netočne. Res je samo to, da so se ponekod spopadi češkoslovaški vojaški oddelki s člani sudetske legije tostran meje, pri spopadih pa ni bilo nemških SA ali SS oddelkov.

Praga, 23. septembra. c. Češkoslovaška vlada je danes raztegnila obredno stanje še na južno češko-nemški okraj Kaplitz.

Včera ob 11 dopoldne je 21 tovornih avtomobilov s četami krenilo proti Karlovim Varom. Vsa javna poslopja v Pragi straži vojska.

Sovjetska Rusija grozi Poljski da bo odpovedala nenapadalno pogodbo

Moskva, 23. septembra. b. Današnja »Moskovska Pravda« izjavlja, da po poljski zahtevi napram Češkoslovaški zahteva tudi Rusija ureditev odnosov do Poljske glede ruskih narodnih manjšin. Zaradi tega je ruski poslanik v Parizu dobil nalog, da stori potrebne korake za prijavo ruskih zahtev na Poljskem, ker se na Poljskem nahajajo znatne ruske narodne manjšine in tudi mnogo Ukrajincev.

Moskva, 23. septembra. c. Danes zjutraj ob 4 je pomočnik komisarja za zunanje zadeve Potemkin poklical k sebi odpravnika poslov poljskega veleposlaništva Zenkovskega in mu izročil noto sovjetske vlade.

V tej noti sporoča sovjetska vlada, da bo sovjetska Rusija odpovedala nenapadalno pogodbo s Poljsko brez kakršnegakoli prejšnjega obvestila, če Poljska vlada

1. ne bo zanimala vesti, ki se širijo, da Poljska zbira svoje čete ob češkoslovaški meji, in

2. v primeru, če bi poljske čete vkorakale na češkoslovaško ozemlje.

Sovjetska vlada pravi v svoji noti, da je iz več virov izvedela, da Poljska zbira svoje čete

Praga, 23. septembra. o. Nocoj ob 10 zvečer so vse češkoslovaške radijske postaje pozvale poslušalce, naj počakajo pri svojih aparatih. V naslednjih trenutkih je postaja igrala nekaj koračnic. Točno ob 10.20 so pa vse češkoslovaške radijske postaje v vseh jezikih narodnosti ČSR objavile povelje vrhovnega poveljnika češkoslovaške vojske in predsednika republike dr. Beneša o splošni mobilizaciji vseh častnikov, podčastnikov brez razlike na vrsto orožja in brez ozira na starost, moštva pa do 40. leta starosti, po 40. letu starosti pa moštvo za specialno službo. Z istim poveljem je prebivalstvo pozvano, da izroči državni oblasti vsa motorna vozila, vse vozove, vprežno živino in narodno premoženje. Ta proglas o mobilizaciji se zaključuje z vzklikom: »Naš boj je pravičen, branimo državo, narod in domovino!«

Ko so radijske postaje objavile to povelje, so zaigrale državno himno »Kje dom je moj«.

Chamberlain odhaja Pogajanja so se razbila

Godesberg, 23. septembra. c. Zvečer poročajo, da so se angleško-nemška pogajanja razbila. Popoldne ob 6 je sir Neville Henderson obiskal nemškega zunanjega ministra von Ribbentropa. Najbrž ga je obvestil, da Chamberlain namerava jutri zjutraj odpotovati v London. Kmalu po 7 pa je zapustil Chamberlainov hotel Hitlerjev sotrudenik Schmidt, in se preko Rena odpeljal v Hitlerjev hotel.

Chamberlainov sodelavec Strang je časnikarjem izjavil, da bo Chamberlain še nocoj obiskal Hitlerja in se poslovil od njega. Jutri zgodaj zjutraj bo Chamberlain odpotoval v Köln in takoj nadaljeval pot v London, kamor želi priti še pred 12. Splošno prevladuje v Godesbergu prepričanje, da so se pogajanja med Nemčijo in Anglijo s tem razbila.

Še je upanje?

Godesberg, 23. sept. Chamberlainov tajnik Wilson je ob 20.15 naznanil množici in časnikarjem, da se Chamberlain vrne jutri zjutraj 24. t. m. v London. Chamberlain pa se je ob 22.15 podal v hotel »Dresden«, da se od Hitlerja poslovil. Ob tej priliki bo Chamberlain poizkušal pridobiti Hitlerja v zadnji minuti za sporazum. Tudi v Londonu še upajo, da se bo pri tem zadnjem sestanku med Hitlerjem in Chamberlainom našel temelj za nadaljnja pogajanja, ki so se bila razbila zato, ker je Chamberlain od Hitlerja zahteval, naj nemška vojska ne stori nobenih ukrepov proti češkoslovaški, dokler trajajo diplomatska pogajanja. Istočasno pa je Chamberlain naročil angleškemu poslaniku Newtonu, naj praško vlado prosi, da ne ukrene ničesar, kar bi lahko izzivalo Nemčijo. Sestanek med Chamberlainom in Hitlerjem v sedanjem trenutku še traja in se ni še ničesar izpremenilo v načrtu, da se angleški ministrski predsednik rano v jutro odpelje v London.

Angleži in Francozi, če v Godesbergu ne uspe ...

London, 23. sept. KTS. »Times« prinaša v današnjem uvodniku stavek, ki je značilen za stališče vsega današnjega angleškega tiska:

»Če bi se konferenca v Godesbergu izjalovila, potem pač nihče v Veliki Britaniji in na vsem svetu ne more niti trenutek dvomiti, da se bo britanski narod takoj in brez obotavljanja odzval vsakemu pozivu tistih, ki vodijo usodo Velike Britanije, ne glede na to, kakšna bo vsebina tega poziva. Velika Britanija je vajena ravnati pravilno in se ne boji nobenih preizkušenj, ki bi jih mogle prinesiti sedanje razmere.«

Posebno značilno je pisanje konservativnega lista »Daily Telegraph«. List prinaša od-

prto pismo laburista lorda Strabondgyja z zahtevo, da se mora v Veliki Britaniji uvesti obvezno vojaško službovanje.

Pariz, 23. sept. KTS. Lucien Bourgeois piše v »Petitu Parisien« — in njegovo stališče se sme smatrati kot stališče do malega vsega francoskega tiska:

»V Godesbergu naj vedo, da je šla Francija na poti do sprave tako daleč, da teh meja ne more več prekoračiti. Tudi Češkoslovaška je pri svojih koncesijah prišla do skrajne meje in bi bilo nevarno zahtevati od nje še več.«

»Aube« piše:

»Preveč smo popustili. Mir in čast nam nalagata, da na vse nove zahteve rečemo: Ne!«

Mnogi listi prinašajo dobesedno izjavo, ki jo je Daladier dal včeraj po konferenci z več člani vlade, ki nasprotujejo njegovi politiki. Dejal je: »Če bi Nemčija hotela napasti b o d o č e meje Češkoslovaške, bomo takoj posegli vmes.«

Listi prinašajo z velikimi črkami in prvih straneh vest o ponovni vojaški zasedbi sudetskih krajev, ki so jih bila oblastva izpraznila.

Poljske zahteve

Varšava, 23. septembra. AA. Iz zanesljivega vira poročajo, da je poljski minister v Pragi storil danes dopolne nov korak pri češkoslovaški vladi ter zahteval nujen odgovor na poljsko noto od 21. septembra, v kateri je poljska vlada postavila zahtevo, da se mora s poljsko manjšino postopati na isti način kot z ostalimi narodnimi manjšinami in to z ozirom na uradno izjavo, ki jo je podal češkoslovaški minister v Varšavi. Praška vlada je, kakor se zdi, odgovorila, da z ozirom na sprejeto vlado ne more dati takoj svojega odgovora.

Gleiwitz, 23. septembra. AA. DNB. Tešinski radio je danes pozival v poljskem jeziku Poljake, naj se zavzamejo za poljsko stvar na češkoslovaškem. Med drugim je poudaril, da je treba poljsko prebivalstvo na češkoslovaškem oborožiti, da bi se moglo osvoboditi češkega jarma. Danes popoldne je neka tajna radio postaja objavila, da bo v kratkem začela z oddajanjem še neka druga tajna radio postaja.

Francija bo prišla na pomoč

Pariz, 23. septembra. AA. Havas. Predsednik vlade Daladier je obvestil zastopstvo delavske stranke o zadnjih poročilih, ki jih je dobil na vprašanje nekaterih članov delegacije o možnosti, da se pogajanja prelože ali celo prekinijo. Predsednik vlade je izjavil, da sta se Francija in Anglija gotovo sporazumeli glede ukrepov, ki jih je treba podvzeti. V primeru, da bo Češkoslovaška postala žrtev neizvnanega napada, bo Francija takoj storila potrebne korake za pomoč. Na vprašanje glede možnosti sklicanja parlamenta, je Daladier izjavil: Če bodo dogodki zahtevali, bo parlament sklican, da prevzame odgovornost obenem z vlado.

Na francoski Maginotovi črti

Rim, 23. septembra. V teku današnjega dneva so se pričele velike formacije francoskega vojaštva iz notranjosti dežele pomikati proti vzhodni meji. Maginotova linija, kakor tudi črta ob Renu, bo v najkrajšem času tesno zasedena.

Sovjetska Rusija tudi

Zeneva, 23. septembra. AA. Reuter. Sovjetski komisar za zunanje zadeve Litvinov je govoril danes popoldne na seji političnega odbora Zveze narodov. Trdil je, da je češkoslovaška vlada, potem ko je bila z sprejela »nemško-angleško-francoski ultimatum« (tako se je izrazil Litvinov), poslala sovjetsko vlado, naj se izrazi, če se še smatra za obvezno držati se češkoslovaško-sovjetskega pakta v primeru, da angleško-nemški razgovori ne bi dovedli do rezultata in da se Češkoslovaška odloži z oboroženo silo braniti svoje meje. Litvinov je dejal, da je sovjetska vlada odgovorila, da sprejema obveznost tega pakta v primeru, če Francija zajamči svojo pomoč, kakor stoji v pogodbi.

Nemške priprave

Monakovo, 23. septembra. Ves dan korakajo čete nemške armade v popolni bojni opremi na kolodvoru, odkoder se vozijo na češkoslovaško mejo. Obenem se prevažajo vojaška vozila, drdrajo tanki in brze po mestu v smeri proti češkoslovaški veliki avtotransporti ter transporti z živili. Na železniške vozove nalagajo težko in lahko artilerijo, nad mestom pa krožijo številne letalske eskadre. Povsod so postavljene protiletalski topovi, ljudstvu pa se razdeljuje plinske maske. Prebivalstvo navdušeno pozdravlja odkorakajočo vojsko. Železniški promet za civilne potnike je popolnoma prekinjen. Iz Sudetske je pribežalo 128.000 Nemcev.

London se pripravlja

London, 23. sept. b. V uradnih krogih ne izključujejo, da bo imela konferenca v Godesbergu nepredvidene posledice. Snoči so angleške oblasti storile vse potrebne ukrepe za obrambo od napadov iz zraka. Danes je napovedana zatemnitev mesta. Snoči so pričeli deliti tudi plinske maske londonskemu prebivalstvu. Včerašnja oddaja radiopostaje London je bila posvečena samo navodilom za primer napada iz zraka. Oblasti so tudi sporočile lastnikom avtomobilov in motornih koles, naj bodo pripravljeni na revizicijo. Minister za narodno zdravje je že izdelal načrt za izpraznitev 34 londonskih bolnišnic, kamor bodo dali ranjence za primer letalskih napadov na London.

Francoski vojaški zastopnik v Pragi se je prijavil k češkoslovaški vojski

Praga, 23. septembra. c. Dosedanji francoski vojaški odposlanec v Pragi general Faucher je poslal svojemu ministru ostavko na službo v francoski vojski.

General Faucher se je danes prijavil v službo v češkoslovaški vojski.

Runcimanovi sodelavci zapuščajo Prago

London, 23. septembra. KTS. Angleško letalo, ki bo člane Runcimanovega odposlanstva in angleške diplomatske uradnike odpeljal iz Prage v London, se je proti večeru na ukaz, ki je prišel po radiu, spustilo na letališču pri Nürnbergu. Nato se je letalo vrnilo v Prago, kjer bo vkrcalo še več angleških vodilnih uradnikov.

Po vestih iz dobro poučenih virov bodo vsi člani angleške kolonije po navodilih iz Londona danes s posebnim vlakom zapustili Prago. Vlak odhaja iz Prage ob 10.45.

London, 23. sept. b. »Daily Express« poroča iz Washingtona: Ameriška vlada je sklenila ukiniti vse ugodnosti v ameriško-češkoslovaški trgovinski pogodbi za one industrije, ki so v sudetsko-nemškem področju. V ta namen je že izdelana črna lista.

Stockholm, 23. septembra. AA. (Havas) Švedska vlada je sklenila še nekaj časa pridržati v vojaški službi 25 odstotkov tistih kadrovec, ki bi na jesen morali zapustiti vojašnice. Predsednik vlade je izjavil zastopnikom tiska, da se je to zgodilo v zvezi s sedanjim mednarodnim nola-

Chamberlainovo pismo in Hitlerjev odgovor

Godesberg, 23. septembra. KTS. Britanska delegacija uradno poroča, da je Chamberlain poslal Hitlerju pismo. Sestanek, ki bi imel biti danes dopoldne, je preložen na pozneje. Po informacijah iz krogov britanske delegacije se razume samo po sebi, da bo Hitler na Chamberlainovo pismo odgovoril.

Naslednji sestanek obeh delegacij je odvisen od Hitlerjevega odgovora Chamberlainu.

Iz angleških krogov se sliši, da je do zastanka prišlo zaradi tega, ker je Chamberlain zahteval, da Nemčija ne bi smela izvesti nikakih vojaških ukrepov, dokler diplomatska pogajanja niso zaključena. Hitler pa vztraja na svojem načelnem stališču, to je, da morajo nemške čete v enem tednu najpozneje vstopati v sudetsko ozemlje.

Prišlo je zato do preobrata v postopku. Sinoči se je Chamberlain telefonsko pogovarjal z Londonom in baje je bilo tekom tega pogovora sklenjeno, da je Chamberlain pisal pismo Hitlerju, v katerem je zahteval pismenega odgovora in navedel svoje glavne zahteve.

Dopoldne je bilo pismo dostavljeno Hitlerju, Hitlerjev odgovor pa je bil izročen Chamberlainu ob 15.35 popoldne.

Ta postopek je vzbudil nekoliko pesimistično razpoloženje, posebno zaradi tega, ker si Hitler in Chamberlain dopisujeta kar čez Ren. Posebni nemški krogi pa so izjavljali, da vse diplomatske konference poznajo svoje težave in tako tudi ta konferenca ne more mimo njih.

Chamberlain in njegovi spremljevalci ves dan niso zapustili svojih sob in so celo obedovali v svojih sobah. Ves čas je bil Chamberlain v telefonski zvezi z Londonom in Parizom.

Chamberlain novi češkoslovaški vladi

Praga, 23. septembra. KTS. Uradno poročajo: Predsednik britanske vlade Chamberlain je češkoslovaški vladi poslal zahtevo, da povsod, zlasti pa v krajih z mešanim prebivalstvom, pozove narod, da ohrani mir in red. To Chamberlainovo zahtevo so sporočili vsem, posebno pa Nemcem. Chamberlain zahteva, da se incidenti ne smejo dogajati, tudi v notranjinski češkoslovaške države ne, pa tudi nobene tuje intervencije ne sme biti od nikoder. Češkoslovaška je storila vse, da ne pride več do incidentov, in da ne bo nobene sovražne intervencije. Zato češkoslovaška vlada ponovno poziva vse svoje državljane, da ohranijo red in mir, sama bo pa storila vse, kar je v njenih močeh, da se sedanjim diplomatskim razgovorom med Veliko Britanijo in Nemčijo ne bodo metala polena pod noge. Češkoslovaška vlada upa, da bodo tudi vsi ostali, ki jim velja Chamberlainov poziv, enako ravnali.

Dr. Beneš vojski:

Praga, 23. septembra. AA. (Havas.) Predsednik republike dr. Beneš in bivši vojni minister Machnik sta izdala na vojsko proglas, ki pravi:

„Vojaki! Ves narod se zaveda težkih skrbi za bodočnost države. Tuja propaganda izrablja te trenutke, da omaja zaupanje naroda v činitele, ki imajo nalogo voditi pogajanja. V tem težkem času se vzdržite prebivalstvo naslanja na vojsko, ker vidi v njej rešitev naroda in države. V vsakem primeru bo vojska delala čast zaupanju naroda in bo ostala čvrsta, močna in popolnoma disciplinirana ob strani predsednika republike.“

Praga, 23. septembra. AA. (ČTK.) Centralna zveza sindikalnih organizacij v ČSR je izdala poziv na delavstvo, da ohrani red in mir in da naj se vsako vrne na svoje delo. Poziv se konča z besedami: »Naj živi vlada — za obrambo republike.«

Cirila Završnik obsojena na 7 mesecev

Ljubljana, 23. septembra.

Popoldnanska obravnava proti Cirilu Završniku zaradi poskušene zastrupitve moža je trajala od 17—20.30. Nato je bila objavljena sodba. Završnikova je bila spoznana za krivo, da je dala svojemu možu Josipu Završniku v jed dvakrat živo srebro in s tem povzročila pri možu lahko telesno poškodbo, da je dobil krvavo drisko. Zakrivila je s tem prestopke lahke telesne poškodbe v smislu § 181 k. z. Obsojena je bila v smislu tega paragrafa na 7 mesecev navadnega zapora. V kazens se ji vstavi preiskovalni zapor od 10. aprila t. l. V smislu § 280 k. p. je bila oproščena za primer na Jesenicah. Branilec dr. Vladimir Knaflič je prijavil proti sodbi revizijo in priziv. Državni tožilec g. Sever se ni izjavil. Završnikova je bila drugače puščena na svobodo, kakor je to predlagal branilec.

Streli na meji pri Sv. Duhu

Maribor, 23. septembra.

Danes proti večeru so obmejni stražniki našli na dva moška, ki sta bila že precej obložen s težkim tovorom. Ko so ju obmejni stražniki pozvali, naj obstaneta, sta začela bežati. Graničarji so oddali na oboja par strelcev. Med temi je eden od moških odvrnil tovor — 21 kg saharina. Eden od moških je bil prijeto, dočim se je drugemu posrečilo pobegniti. To je star znanec finančne oblasti. Imena zaradi nadaljnje preiskave oblasti še ne dajo v javnost, bomo pa o tem še obširno poročali.

Belgrajske vesti

Belgrad, 23. septembra. m. Kakor je »Slovenec« že poročal, je več uglednih pristavev JNS začelo akcijo za pristopitev v JRZ. Čeprav je JNS-arsko časopisje vse te vesti zanikalo in zatrjevalo, da so kratko malo izmišljene, jih je sedaj potrdil sam bivši minister in senator dr. Krulj, ki je obvestil JNS, da izstopa iz nje. Dr. Krulj bo sledilo še več drugih članov.

Belgrad, 23. septembra. m. Gradbeni minister Stošović je odobril licitacijo za nabavo drobnih kock za državno cesto št. 2 na odseku Labore—Kranj.

Belgrad, 23. septembra. m. Sestanek gospodarskega odbora Male zveze, ki bi moral biti dne 3. oktobra v Splitu, je sporazumno z Romunijo in češkoslovaško vladno odložen. Prekinjena so tudi pogajanja med Jugoslavijo in češkoslovaško glede našega izvosa pšenice.

Kot dober znak so pa proti večeru tolmačili dejstvo, da je Chamberlain naročil v Londonu, da naj z letalom takoj dopotuje v Godesberg njegova osebna tajnica, ki bo prišla v Köln v večernih urah. To razlagajo tako, da se bodo jutri sestanki med Hitlerjem in Chamberlainom nadaljevali.

Kaj bo zahteval Hitler po vestih iz Rima

Rim, 23. septembra. c. Nocoj se v Rimu širijo vesti, da bo Hitler v Godesbergu zahteval od Chamberlaina:

1. V enem tednu morajo nemške čete zasedati sudetsko ozemlje, vse, kjer živi 60—75% Nemcev;
2. plebiscit v drugih češkoslovaških okrajih z nemškim prebivalstvom;
3. za nove češkoslovaške meje Nemčija ne bo prevzela nobenih jamstev;
4. v mešanih okrajih pa izmenjavo prebivalstva, kakor svoj čas med Grki in Turki v Mali Aziji.

V Londonu ne povedo, kaj Chamberlain poroča

London, 23. septembra. AA. (Havas.) Finančni minister sir John Simon, ki nadomestuje Chamberlaina, je sinoči sklical na sejo lorda Halifaxa, sir Samuela Hoara, Thomasa Inskipa in Malcolma Macdonalda ter državne podtajnika sir Aleksandra Caddogana. Na seji so obravnavali prvo poročilo, ki je prišlo iz Godesberga o večeršnjem popoldanskem razgovoru med Hitlerjem in Chamberlainom. Ministri o vsebini tega poročila niso hoteli ničesar povedati.

Praška policija proti komunistom

Praga, 23. septembra. Danes popoldne je vdrila praška policija v prostore komunistične stranke. Pri preiskavi je našla mnogo obtežilnega materiala, zlasti letakov, s katerimi so komunisti hoteli razkrojiti češkoslovaško armado. Razen tega so komunisti že nekaj dni hujskali praško prebivalstvo in prebivalstvo drugih češkoslovaških mest k nemiru. Policija je strankine prostore zapečatila.

Dr. Hodža se poslavlja

Praga, 23. sept. AA. ČTK. Dr. Beneš je danes sprejel v poslovilno avdienco dr. Hodžo in vse člane njegove bivše vlade. Dr. Hodža je v svojem nagovoru na predsednika republike izjavil med drugim, da so bila dobro mišljena prizadevanja, da se odstranijo vsa nesoglasja v najtežjih urah, da se doseže enotna akcija, zmerom cilj bivše vlade »Okoliščina, da se poslavljamo od vas,« je rekel dr. Hodža, »nas ne odvrača od odgovornosti. Zato izjavljamo, da smo popolnoma na razpolago državi in narodu z vsemi tistimi, ki jih zastopamo.«

Prezident dr. Beneš se je zahvalil za temo sodelovanje in izrazil upanje, da se bodo stvari zdlaj popravile. Toda kljub temu ne smemo prenehati bdeti, ne mence se za strankarske in osebne ozire. Ta trenutek nam je pred očmi samo interes države. Spomnim samo na to, da sem si zmerom prizadeval, da sodelujem z vami z iskreno vdanostjo in v želji, da bomo služili izključno narodni skupnosti. Sicer se pa od vas osebno ne poslavljam. Bodite prostovoljci za nove naloge, ki nas čakajo.

Razbojnika Kodra zaslišujejo

Maribor, 23. septembra.

Danes popoldne se je na orožniški postaji nadaljevalo zasliševanje zloglasnega razbojnika Jožeta Kodra. Preiskavo proti njemu vodi sam poveljnik čete kapetan I. razreda g. Darovin Marvrič ob asistenci orožniškega narednika Gvidona Zorenka. Kodra je zelo zakrknjen tip ter priznava le ono, kar iz njega izvečejo. Pravi, da je bil trgovski potnik za povečanje slik. V Kalšah, kjer so usmrtili posestnika Ačka, je bil večkrat zaradi povečanja slik. V St. Vidu, kjer je bil tudi prijeto, je izvršil 23 tatvin, vlovov in razbojništev. Pravi, da je 12. maja 1937 prišel iz zapora, potem je nekaj časa delal v tovarni »Kovinar« na Tezmem pri Mariboru do približno 20. novembra 1937, ko mu je prišlo na ušesa, da je pri Potočnikovih v Ješenecih pri Račah bil zastrupljen pes. Ko mu je baje njegova bivašica punca, s katero je svoj čas tudi pobegnil, rekla, da hoče on tudi starše usmrtiti in da je zadeva prijavljena orožnikom, se je začel skrivati po gozdovih.

Do posestnika Ačka je prišel na ta način, da je srečal konjača, oziroma mesarskega pomočnika ter ga vprašal kam gre, in je ta dejal, da gre k Ačkotu v Kalše, kjer je kupil njegov gospodar vole. Ta je takoj svojemu bratu rekel, da se bo sestel s Pintaričem, ker je vedel, da je ta v Mariboru. Najprej sta bila v Zrkovcih, drugi večer pa v Kalšah, kjer sta se zmenila, da bosta kaj pokradla. Opisuje podrobnosti, kako sta se najprej napila žganja pri Ačkotu, kako se je vžgala luč, ker se je otrok zbudil. Pravi, da je Pintarič pretepel ženski, ki sta bili tam, da je Pintarič tudi vse premetal in razbijal, streljala pa da sta oboje. Prvo noč ni hotel priznati, da je on tisti, ki je streljal skozi okno in usmrtil posestnika Ačka. Izgovarja se, da je bil takoj pijan, da se ne spominja vseh podrobnosti. Prizna, da sta imela Pintarič in on, ko sta izvršila znani rop pri posestniku Ačku, maske na glavi. V ostalem pa je potem precej točno opisoval svoj zločin. Pravi, da je nosil pri sebi browning 6.35 mm, Pintarič pa dva browninga in sicer 7.65 in 9 mm. Dejal je, da sta s Pintaričem večkrat menjala orožje. Opisuje tudi, kako sta poleg žene, ki je imela v naročju otroka, streljala v strop. Ačko je bil ubit s kalibrom 9 mm.

Potem opisuje, kako je iz Ptujске gore, ki je bil usoden dan za Pintariča, pobegnil in isto noč spal v bližnjem gozdu, od tam pa se naslednjega dne podal do Vrhole na Loče in gor v hribe, kjer se je skrivaj po gozdovih in nikjer drugje. Pri njem so našli cel kup izrezkov iz časopisov, ki so poročali o njegovih podvigih in zločinih, ki sta jih skupno s Pintaričem izvršila. Kot znano, je bil

Evropa dobiva nov obraz

Zürich, 23. sept. »Zürcher Zeitung« komentira sedanji politični položaj v Evropi in priha do naslednjih rezultatov: »Evropa, ki je že trepetala ob misli na uničevalno vojno, se je oddahnila: Mir je rešen, toda za kako cenol Cene za mir ne bodo plačali le mali narodi, ampak v prvi vrsti Francija. Z enim udarom je zgrubila tri zaveznike: Češkoslovaško, Poljsko, ki gre s tretjim rajhom, kateri kaže vedno večjo silo, in sovjetsko Rusijo, ki nima več razloga, da bi se zanimala za francoske varnostne sisteme. Kakor v jeseni trepetajoče drevo v vetru zgrubi ovele liste, tako zgrublja Francija zveze in pogodbe: Jugoslavije in Romunije tudi ne bo moglo držati. Evropa je dobila nov obraz in Francija stoji pred diplomatskimi razvalinami. Mirovne pogodbe iz St. Germaina

se prav tako hitro razvezujejo, kakor je pustila versailleska pogodba.

Nemška prevlada na vzhodu in okrepljena iniciativa osi Rim—Berlin na jugu so znak bodočega časa. Nimamo vtisa, da se bo Franciji v prihodnjem času bolje posrečilo plasirati svojega poslanika v Rimu, kakor je bil to sedaj primer. Tla, na katerih Francija stoji v Tunisu, niso na noben način postala trdnjaja. Toda, kar je najvažnejše, razvoj gre za tem, da se med Nemčijo in Anglijo polagoma razvije razmerje, ki bo imelo vedno bolj značaj zavezništva. S tem pa je Hitler dosegel, kar je v knjigi »Mein Kampf« postavil kot političen cilj Nemčije, namreč izolacijo Francije. Nova Evropa se bo oblikovala na račun Francije in Sovjetiji. Vsak otrok danes lahko ve, da je Nemčija dobila veliko igro.«

Madžari in Poljaki naj počaka'o

Budimpešta, 23. septembra. b. Neka madžarska agencija je sporočila vest, da je Hitler nasvetoval vladam v Varšavi in Budimpešti, naj potrpi. Tudi francoska vlada je mnenja, da se o zahtevah Poljske in Madžarske lahko razpravlja šele po ureditvi sudetsko-nemškega problema.

Švica proti komunistom

Bern, 23. sept. AA. (Stefani) Na večerajšnji seji zvezne skupščine je govoril član zveznega sveta za gospodarstvo Obrest, ki je odločno zavrnil vesti, ki se širijo iz marksističnih virov, češ da Švica v primeru vojne ne bi imela hrane niti za 14 dni. Obrest je v svojem govoru poudaril, da ima Švica dovolj rezervne hrane.

Ko se je razprava nadaljevala, so socialisti predlagali, da naj se v kantonu Val umakne prepoved delovanja komunistične stranke. Odgovarjal jim je sam zvezni predsednik Baumann, ki je med drugim rekel, da po vsej politični objektivnosti ne more nihče tajiti, da bi švicarski komunisti ne delali po navodilih iz tujine in da bi zato ne bili nevarni za državo.

„Samouprava“ o naši zunanjih politiki

Belgrad, 23. septembra. m. V zvezi s sedanji-mi evropskimi znanjem - političnimi zapletitjmi današnja »Samouprava« ponatkuje članek, ki ga je pod naslovom »Čehoslovaški slučaj je velik opomin za vse male narode in države v Evropi objavil novosaški »Dan«. V članku se najprej razčlenjuje sedanji zunanje-politični momenti, ki jih je povzročila neureditev sudetsko-nemškega vprašanja v Češkoslovaški, nato pa razglablja o zaupanju ki so ga imeli Čehi v svoje zaveznike.

Med drugim pravi: »Čehoslovaški slučaj je velik opomin za vse male narode in manjše države v Evropi. Toda čehoslovaški slučaj kaže še več, in sicer, kako lahko se nekaterim državam na zahodu dajejo obljube, katere pa se pozneje ne izpolnjujejo, kar dejansko zmanjšuje prestiž in moralne simpatije onega, ki je Češko pripravil do korakov, ki so jo spravili sedaj v brezizhodno položaj. Tako postopanje pa, lahko spravi v propast tistega, ki se je tako nepremišljeno naslanjal na tako lepo dane obljube iz inozemstva.

Svoja izvajanja zaključuje z ugotovitvijo, da so dogodki, ki zadnja dva meseca vznemirjajo vso Evropo, znova potrdili pravilnost zunanje politike, ki jo zadnja tri leta vodi v Jugoslaviji sedanja vlada, ki ima zasluge, da se ni dala zavesti od sirenskih glasov, temveč je poslušala samo glasove iz svojih vrst.

Zastopniki mednarodne zveze za turizem na Bledu

Bled, 23. septembra.

Danes dopoldne ob 10 se na Bledu začela v hotelu Toplice konferenca zastopnikov mednarodne

zveze za turizem. Ob tej priliki so dopotovali na Bled predstavniki vseh evropskih držav, nekateri so prišli že včeraj zvečer, drugi pa danes jutraj. Nastanili so se deloma v hotelu »Toplice«, deloma pa v »Park-hotelu«. Sestali so se sami strokovnjaki mednarodne zveze potniških pisarn, ki so včlanjeni v mednarodnem centralnem združenju za turizem, v AGOTu. AGOT je izbral za letošnje konference ravno našo državo, da se ob tej priliki spozna in sezani z našimi najlepšimi in najvažnejšimi turističnimi kraji na naši zemlji. Na žalost smo ugotovili, da niso na tej konferenci prisostvovali zastopniki Nemške, Češkoslovaške in Švice, kajti naša država ima v zadnjih letih največji pritek tujcev ravno iz Nemške in Češkoslovaške. Na konferenco tudi ni prispel generalni direktor italijanskega biroja za turizem CIT, ki je poslal na Bled le svojega zastopnika. Vsi zastopniki mednarodne zveze za turizem so zelo navdušeni in presenečeni nad lepoto naše Gorenjske, Bled ima namreč v teh dneh najlepšo jesensko sliko.

Danes ob 10 se je pričela glavna in prva konferenca pod predsedništvom direktorja »Putnika« iz Belgrade g. Vladimira Peršeta. Po kratkem prisrčnem pozdravu so takoj prešli na dnevni red. Dopoldanska konferenca je trajala do 1 popoldne. Nato je bilo kosilo v »Park-hotelu«. Ob dveh pa so napravili izlet z avtobusom v Bohinj. Presenečeni so bili od krašot naših planin. Žal so se morali kmalu vrniti, ker so se popoldne ponovno sestali. Danes zvečer pa jim je zdravniška komisija priredila slavnostno večerjo.

Jutri ob 8 bodo zastopniki mednarodne zveze za turizem odpotovali v Kranj in dalje v Ljubljano, kjer se bodo nekaj časa zadržali, potem se bodo pa odpeljali v Ribnik, kjer bodo kosili in odpotovali čez Delnice na Sušak. Iz Sušaka se bodo odpeljali z ladjo dubrovniške paroplovne družbe čez Crikvenico na Rab, odtod pa v Split, kjer si hočejo ogledati zanimivosti tega mesta. Na Makarski pa bo drugi del zasedanja konference. Konferenca se bo tam tudi končala. Zastopniki se bodo potem odpeljali v Dubrovnik, nato pa vsak na svoj dom.

Kaj bo s spomenikom kralja Aleksandra I.

Ljubljana, 23. septembra.

Za danes zvečer ob šestih je bila po daljšem predstavljanju »špet sklicana« šesta širšega odbora za postavitev spomenika viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Seje se je udeležilo 38 članov odbora.

Malo po šestih je g. predsednik dr. Pipenbacher začel sejo. Najprej je konstatiral sklepčnost, nato pa je pozdravil vse navzoče ter izrek zahvalo g. županu dr. Adlešiču, ki je dal za to sejo na razpolago dvorano na magistratu.

Nato je v kratkih potezah orisal vso zgodovino od dopolnitve novega odbora. Poudaril je, da je ožji odbor takoj prišel z delom in dvignil pri sodišču tudi denar, ki je namenjen za spomenik. Priprave za reševanje umetniških zadev je poveril prejšnjemu razsodišču, ki pa se je izjavil, da si ni popolnoma na jasnem, kateri prostor bi bil prikladnejši za postavitev spomenika. Zaradi tega je ožji odbor naprosil klub arhitektov, da razpiše natečaj za regulacijo prostora pred univerzo in prostora med Bleiweisovo cesto in Železniškimi tirji v osi Aleksandrove ceste. Klub je predložil načrte 8. avgusta t. l. in ožji odbor je na svoji seji 14. sept. t. l. osvojil predloge razsodišča, o katerih je poročal na današnji seji član razsodišča upravnik Narodne galerije g. Zorman.

Gospod Zorman je povedal, da je prišlo le pet predlogov, od katerih pa so bili trije odklonjeni, načrta arh. Husa in Götta pa sta bila sprejeta. Poudaril pa je, da se noben načrt ni oziral na spodnji del Kongresnega trga. Po obširnih informacijah g. Zorman, ki so bile prav zanimive, je bila skoraj podluga uro trajajoča debata, katere so se udeležili različni govorniki.

Prvi je nastopil g. Golob, ki se je ponovno zavzemal za Zvezdo in izražal pomisleke zaradi Husovega načrta. Za njim je govoril g. predsednik Zveze dobrovoljcev, ki se je zavzemal za Trg kralja Petra ali za Zvezdo in sicer rob na Kongresnem trgu. V imenu svoje Zveze je odklonil Husov načrt.

Nato so posegli v debato še drugi govorniki, zlasti g. Zupančič, Zorman in inž. Bevc.

V debato je segel končno še g. dr. Pipenbacher, ki je predvsem predlagal, naj se odbor zedini najprej za prostor, nato pa naj ponovno prosi mestno občino za dovoljenje tega prostora. Če pa občina tega ne bo odobrila, se je treba vrniti na sedanje projekte.

Besedo je nato povelj g. inspektor Wester, ki se je na vso moč zavzemal za Husov načrt in opozarjal na njegove odlike. Proti temu je nekaj oporekal g. Zupančič, za njim pa je v imenu mestne občine govoril g. prof. S. Kranjc, ki se je zavzemal za propileje in poudarjal, da je za odločitev mestne občine odločilno mnenje g. Steleta, ki je o tem že izrekel končno besedo.

Tedaj je vstal g. dr. Cepuder in pozval odbor, naj ne odlaš več. Propileje so pokopane in o njih ne more biti več debate. Zavzemal se je ponovno za Husov načrt.

Za njim je posegel v debato še g. Mrzel, ki je v nekoliko ironičnem govoru na kratko slikal zgodovino tega »zgodovinskega« odbora in pozval odbor, naj vendar nekaj konkretnega ukrene, da ne bo nekdo od odbora očital kunktatorstvo in sabotažo. Zaradi njegovih besed se je čutil prizadetega g. Zupančič, ki je začel zavračati Mrzelova očitja. Končno je dejal, naj se glasuje za prostor v Tivoliju ali Zvezdi.

Debata se je nato še nadaljevala in vse je kazalo, da se bo začelo prerkanje, pred katerim je svaril Mrzel in prosil odbor, naj dela stvarno in ne ostri osti še dalje. Godrnjanje je bilo vedno večje in g. Pipenbacher je nazadnje odredil glasovanje o predlogu ožjega odbora, t. j. za prostor v Tivoliju.

Od 38 odbornikov jih je 25 glasovalo za, nekateri pa so se glasovanja vzdržali. Tako zlasti oba zastopnika Zveze dobrovoljcev, in le 5 glasov je bilo proti. Pri slučajnostih se ni nihče več oglašal k besedi in predsednik je ob 8 zaključil sejo.

Newyork, 23. septembra. (DNB) Število smrtnih žrtv zaradi viharja in poplav ob obali znáša 340, težko ranjenih je več sto oseb. Na Long Islandu je ostalo brez strehe nad 3000 ljudi.